

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Mezőgazdasági Mérnök BSc Szak

**AZ ÉTKEZÉSI MÁKBAN VÉGZETT ROVARÖLŐ SZERES
ÁLLOMÁNYPERMETEZÉSEK GYARKOLATI
FONTOSSÁGÁNAK MEGÍTÉLÉSE**

Belső konzulens: Prof. Dr. Keszthelyi Sándor

Egyetemi tanár

Külső konzulens: Bosnyákné Dr. Egri Helga

Agrárkamarai szaktanácsadó

Növényorvos

Készítette: Sajabó Boglárka

CD2YCY

Nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Növénytermesztési-tudományok

**Kaposvár
2023**

Családi gazdaságunk hosszú múlttal rendelkezik a mák termesztését illetően. A téma választás okai között szerepel, hogy tapasztalataink alapján a termesztésben a növényvédelem jelenti a legnagyobb kihívást, illetve a kártevők számának növekedése.

A szakirodalmi áttekintésben ismertettem a mák termesztésének tendenciáját, jogi követelményeit, fajtáit, technológiáját, kiemelve a kártevőket és ellenük való védekezést. A szakdolgozat célja megvizsgálni, mely kártevők jelentik a legnagyobb veszélyt az állományra, valamint az őszi és a tavaszi vetésű mák esetében fellépő különbségeket feltárni a rovarok megjelenését illetően. A kezelések számának változását vizsgálni, illetve a rendelkezésre álló peszticidek és hatóanyaguk következményeit is ismertetni.

A vizsgálatban a családi gazdaságunkban tapasztalatait, illetve termesztők, szaktanácsadók által kitöltött kérdőíveket és az értékesítő vállalkozóval készített interjút vettem össze. A tartalmi elemek között szerepel: az egyes kártevők veszélyességének vizsgálata, a rovarölő szerek kezeléseinek számának változása, a vegyszerek választéka és hatékonyságuk, a termesztés szempontok és kihívások elemzése, az adatszolgáltatási kötelezettségek hatása a termesztőkre, a kártevők jelenlétének csökkentése, az értékesítési nehézségek, a máktermesztés jövőképe.

Eredmények: a jövedelmezőség és a vetésforgóba való beilleszthetőség tartozik a főbb termesztési szempontok közé. Az állományra a legveszélyesebb kártevő a máktok-ormányos. Átlagosan két kezelés szükséges a kártevők ellen. A klimatikus tényezők változása mérsékelt növekedést eredményezett a rovarölő szerek kezeléseinek számában. Az őszi vetéssel csökkenthető az étkezési mákban a kártevők száma a korábbi virágzásból adódóan. A szaktanácsadók véleménye szerint, csökkenthető a kártevők száma a talaj-előkészítés során végzett mélyszántással, azonban a termesztők nem végzik ezt a munkaműveletet. A máktermesztés legnagyobb kihívásai közé tartozik a kártevők elleni védekezés, az időjárás hatása a növényre, a megfelelő magágy elkészítése és a gyenge korai gyomelnyomó képesség, továbbá az értékesítést a pipacsmag jelenléte és a vegyszermaradványok nehezítik. Az engedélyezett peszticidek köre szűk spektrumú, a kezelések száma megnőtt a korábban használt már kivont vegyszerek alkalmazásához viszonyítva. A termesztés jövőjét tekintve nem várható növekedés.

A következtetések: jövedelmezőség fenntartásával törekedhetünk a termelés folytatására, a gazdálkodók számának növelésére. A kártevők csökkentése érdekében szükségszerűnek tartom a megfelelő megelőzést a fajta megválasztásával, a vetésforgó, illetve a szakdolgozatban is taglalt elemek betartásával. Mindemellett szem előtt kell tartani a fenntartható gazdálkodást, minimalizálni a peszticides kezeléseket, a hatékonyságot növelni mind a környezet, mind a fogyasztott mákmag tekintetében.